

VÄNNERNAS SAMFUND, KVÄKARNA

The Religious Society of Friends in Sweden

Bästa beslutsfattare!

2022-07-12

Det här är tredje året i rad som vi skriver till er den 12 juli, årsdagen av den presskonferens 2019 då den dåvarande utrikesministern Margot Wallström förklarade att Sverige tills vidare inte skulle skriva under FN:s konvention om ett förbud mot kärnvapen.

Vilka är då vi? Vi är kväkare, medlemmar av ett religiöst samfund som sedan 1600-talet konsekvent verkat för fred. År 1947 tilldelades vi Nobels Fredspris för vårt humanitära arbete under de två världskrigen.

Och varför envisas vi med att skriva till er? Nu när Sverige har valt att ansöka om att bli del av en kärnvapenallians? Nu när den nuvarande utrikesministerns ord om landets vilja att uppnå en kärnvapenfri värld i praktiken förvandlats till en öppen acceptans av kärnvapen?

Svaret är mycket enkelt: Vi kan inte låta bli. Vi måste fortsätta att försvara de mänskliga rättigheterna, de som så flitigt återopas när det talas om ”våra värderingar”. Den mest grundläggande av dessa rättigheter är rätten till livet.

Idag hänger livets vara eller icke vara för oss människor på planeten på de beslut som tas eller inte tas framöver. Varför? Därför att det rustas nu som aldrig förr. Miljarder satsas på vapen, inte minst kärnvapen. Redan innan Ryssland invaderade Ukraina hade Storbritannien beslutat öka sin produktion av kärnvapen. Sedan ett antal år har USA börjat utvidga eller bygga nya fabriker som tillverkar kärnstridspetsar. Även Kina har inlett en kärnvapenupprustning Och i kriget i Ukraina hotar Ryssland mer eller mindre öppet med att använda kärnvapen.

I praktiken är Ickespridningsavtalet från 1970 överspelat. Den tredje av avtalets tre pelare – den om att kärnvapenmakterna i ömsesidig tillit ska nedrusta – har vittrat sönder.

Sedan kom Rysslands invasion av Ukraina. Blir detta vår tids motsvarighet till skottet i Sarajevo? Det beror på vad vi gör. Ännu skulle vi kunna bryta den allt snabbare spännings- och upprustningsspiral som satts igång. Tyvärr är det motsatsen som nu sker. I stället för att med idog diplomati stämma i bäcken riskerar Sverige att bidra till att kriget förlängs genom att skicka vapen till Ukraina. Detta trots att vi vet att för varje dag som kriget fortsätter finns risken att mänskligheten kommer ett steg närmare den linje som aldrig skulle överträdas – bruket av kärnvapen.

Det är möjligt att de rörelser som nu satts i gång snart får ett eget liv bortom mänsklig kontroll precis som skedde strax innan första världskriget bröt ut. Men ännu finns det hopp. Sverige ska fortsätta att tillsammans med EU kräva eldupphör i Ukraina och en återgång till förhandlingsbordet på neutral plats, med observationsrätt för världens övriga länder, vilkas framtid på spel.

Sverige kan göra en sak till: Skriva under FN:s konvention om ett förbud mot kärnvapen. Det finns inget juridiskt hinder för detta även sedan Sverige eventuellt blivit medlem i Nato. Allt hänger på den politiska viljan. Sverige kan ännu välja att ta den moraliska ställning som skulle bevisa att landet står för de värderingar man säger sig omhulda. Ännu kan Sverige bli en humanitetens förebild.

Vi uppmanar er: Skriv på FN:s konvention om förbud mot kärnvapen!

Vännernas samfund, kväkarna

Sharon Gustafsson

Ombud i Fredskommittén

Torbjörn Söderquist

Programsamordnare